

01 דצמבר 2019

לכבוד

תא"ל הדי זילברמן

דו"צ וממונה חופש המידע בצה"ל

דוא"ל: foi@mail.idf.il

טלפון: 03-5698367

גבי דינה פוליאק

ממונה חופש המידע במשרד הביטחון

דוא"ל: pniot@mod.gov.il

טלפון: 03-6975540

שלום וברכה,

הנדון: תכניות חינוך לקצינים בדרגות סא"ל ומעלה וסרנים ומעלה**בקשה לפי חוק חופש המידע**

מכובדי,

א. ביום 13.8.18 פורסמה באתר צה"ל הודעה [להלן: "הודעת צה"ל"] בעניין מכוני החינוך בצה"ל,¹ ולפיה בעקבות החלטת הרמטכ"ל, רא"ל במיל' גדי איזנקוט לצמצם את מספר הגופים האזרחיים שיעסקו בהעברת תכנים חינוכיים בצה"ל: "חיל החינוך והנוער הגדיר לכל גוף את הנושאים עליו הוא אמון בעבודה מול הצבא, ואת המרצים המאושרים לעמוד מול החיילים. לכל מכון גם הוגדרו הדרגות מולן הוא יכול לעבוד כאשר החלוקה - חיילי חובה ומעלה, פיקוד זוט, סרן ומעלה וסא"ל ומעלה".

בסיומה של הודעת צה"ל צורף קישור לקובץ [להלן: "הקובץ"], המכיל את רשימת המכונים המורשים ופירוט רשימת התוכניות והדרגות המורשות עבור כל מכון ומכון.

מצ"ב לנוחותכם הקובץ בנספח לבקשת מידע זו

ב. להודעת צה"ל קדמה סערה ציבורית בנוגע להטיה פוליטית אפשרית המתבצעת על ידי חלק ממכוני החינוך, לדיון הציבורי ולפעילות משפטית בנושא זה היה שותף ארגון לביא, וכפי העולה מהודעת פרקליטות המדינה בעע"מ 1199/19 [לביא נ' הממונה על חופש המידע בצה"ל] בדיון מיום 18.11.19, פעילותו בנושא היוותה את הרקע להודעת צה"ל.

---

¹ ההודעה באתר צה"ל בכתובת:

<https://www.idf.il/%D7%90%D7%AA%D7%A8%D7%99%D7%9D/%D7%97%D7%99%D7%9C-%D7%94%D7%97%D7%99%D7%A0%D7%95%D7%9A/%D7%9E%D7%9B%D7%95%D7%A0%D7%99-%D7%A2%D7%9E%D7%98/>

ג. ברם, למרות הודעת צה"ל שמטרתה שנועדה להוכיח את הגיוון במכוני החינוך המורשים להעביר תוכניות חינוכיות לקציני צה"ל, ממידע המצוי בידי ארגון לביא עולה חשש, שהתקשרויות משרד הביטחון וצה"ל עם מכוני החינוך בתוכניות לקצינים בדרגות סא"ל ומעלה וסרן ומעלה, אשר עוסקות בנושאים דוגמת "ערכים" "זהות ותודעה יהודית" "חברה ישראלית" וכדו', אינן מביאות לידי ביטוי את מגוון הדעות הקיים בחברה הישראלית, וזאת בין היתר **עקב שוני בהיקף ההתקשרויות בפועל**, בין צה"ל ובין המכונים השונים, והעדפת מכונים בעלי אוריינטציה פוליטית מסוימת על פני מקביליהם ועוד.

ד. נוכח האמור מבוקש בזאת בהתאם לחוק חופש המידע, המידע המצוי ו/או שנוצר בידי הרשויות אותן הנכם מייצגים, כדלהלן:

ה. תוכניות לסגני אלופים ומעלה

בקובץ שצורף כאמור להודעת צה"ל, נכתב כי המכונים המורשים לחנך את קציני צה"ל בדרגות סא"ל ומעלה, הינם: בינ"ה; המכון הישראלי לדמוקרטיה; המכללה למדינאות; המרכז לאתיקה בירושלים; הרטמן; מרכז טאוב; פורום קהלת; עמותת דרייב; רופין.

נוכח האמור מבוקש בזאת המידע הבא:

1. ה. רשימה עדכנית של מכוני החינוך המורשים לחנך ו/או להדריך בצה"ל קצינים בדרגת סא"ל ומעלה.

2. ה. מספר הפעמים שבהם הוזמנו תוכניות חינוך ו/או הדרכה, על ידי חיל החינוך בצה"ל, בכל שנה מהשנים 2018-2019, מכל אחד ואחד מהמכונים הבאים: בינ"ה; המכון הישראלי לדמוקרטיה; המכללה למדינאות; המרכז לאתיקה בירושלים; הרטמן; מרכז טאוב; פורום קהלת; עמותת דרייב; רופין. להעביר תוכניות חינוך ו/או הדרכה לקציני צה"ל בדרגות סא"ל ומעלה.

3. ה. מספר הפעמים שבהם הוזמנו על ידי חיל החינוך בצה"ל מרצים, בכל שנה מהשנים 2018-2019, מכל מכון מהמכונים הבאים: בינ"ה; המכון הישראלי לדמוקרטיה; המכללה למדינאות; המרכז לאתיקה בירושלים; הרטמן; מרכז טאוב; פורום קהלת; עמותת דרייב; רופין.

4. ה. שמות המרצים שהוזמנו על ידי צה"ל בכל שנה מהשנים 2018-2019, מהמכונים הבאים: בינ"ה; המכון הישראלי לדמוקרטיה; המכללה למדינאות; המרכז לאתיקה בירושלים; הרטמן; מרכז טאוב; פורום קהלת; עמותת דרייב; רופין.

5. ה. עלות ההתקשרות והסכומים ששילמו משרד הביטחון ו/או צה"ל בכל שנה מהשנים 2018-2019, לכל אחד ואחד מהמכונים הבאים: בינ"ה; המכון הישראלי לדמוקרטיה; המכללה למדינאות; המרכז לאתיקה בירושלים; הרטמן; מרכז טאוב; פורום קהלת; עמותת דרייב; רופין.

ו. תוכניות לסרנים ומעלה

בקובץ שצורף כאמור להודעת צה"ל, פורטה גם רשימת מכוני החינוך המורשים לחנך את קציני צה"ל בדרגות סרן ומעלה.

נוכח האמור מבוקש בזאת המידע הבא:

1.ו. רשימה עדכנית של מכוני החינוך המורשים לחנך ו/או להדריך בצה"ל קצינים בדרגת סרן ומעלה.

2.ו. מספר הפעמים שבהם הוזמנו תוכניות חינוך ו/או הדרכה, על ידי חיל החינוך בצה"ל, בכל שנה מהשנים 2018-2019, מכל אחד ואחד מהמכונים המורשים להעביר תוכניות חינוך ו/או הדרכה לקציני צה"ל בדרגות סרן ומעלה.

3.ו. מספר הפעמים שבהם הוזמנו על ידי חיל החינוך בצה"ל מרצים, בכל שנה מהשנים 2018-2019, מכל אחד ואחד מהמכונים המורשים להעביר תוכניות חינוך ו/או הדרכה לקציני צה"ל בדרגות סרן ומעלה.

4.ו. שמות המרצים שהוזמנו על ידי צה"ל בכל שנה מהשנים 2018-2019, המשויכים לכל אחד ואחד מהמכונים המורשים להעביר תוכניות חינוך ו/או הדרכה לקציני צה"ל בדרגות סרן ומעלה.

5.ו. עלות ההתקשרות והסכומים ששילמו משרד הביטחון ו/או צה"ל בכל שנה מהשנים 2018-2019, לכל אחד ואחד מהמכונים המורשים להעביר תוכניות חינוך ו/או הדרכה לקציני צה"ל בדרגות סרן ומעלה.

א. אבקש לקבל את המידע הנדרש לעיל בפורמט בו הוא מצוי בידכם, וככל שמצוי בקבצי אקסל או וורד וכדו' אבקש לקבלו בפורמטים אלו. תשומת לבכם בהקשר זה לנוהל היחידה הממשלתית לחופש המידע בעניין צורת (פורמט) המידע הנמסר [נוהל מס' 7].

ב. אשר לטענה אפשרית בדבר קיומו של סוד מסחרי, נא תשומת לבכם לעע"ם 10845/06 שידורי קשת בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו קבע ביהמ"ש העליון כי גילוי המידע בידי הרשות יימנע רק כאשר עלולה להיגרם פגיעה ממשית בערכו של הסוד המסחרי. במסגרת זו, השיקולים אשר על הרשות לשקול הם: העניין הציבורי שבגילוי המידע (השיקול המרכזי); האינטרס הציבורי שבחשיפת פעולת הרשויות הציבוריות בפני הציבור; העניין האישי של מבקש המידע; זכות הציבור לדעת; האם המידע גולה לצדדים שלישיים; פיקוח ציבורי; מידת הפגיעה בערכו של הסוד המסחרי; מידת הפגיעה בבעל הסוד. בנסיבות העניין כפי שתוארו, סירוב למסור את המידע המבוקש בטענת "סוד מסחרי" אינו סביר ואינו עולה בקנה אחד עם התבחינים שנקבעו בעניין זה על ידי בית המשפט העליון.

ג. כאשר גוף פרטי מתקשר עם רשות ציבורית, עליו לדעת שהתשלום נעשה מכספי הציבור ולציבור יש זכות לקבל מידע על העסקה. דברים אלו נקבעו בע"א 6576/06 [בהדגשת הח"מ] "גוף עסקי

הבוחר להתקשר עם הרשות רואים אותו כיוזע ומסכים, כי - בכפוף לסייגים הקבועים בחוק -
המידע הכרוך בהתקשרותו פתוח לעיונו של הציבור."

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל	דובר	חטיבת
המידע	חופש	חוק
073-3862229		טל':
תשפ"א	אדר	כ"ד
2021	מרץ	08

לכבוד

שלום רב,

הנדון : בקשתך לקבלת מידע בנושא תכניות חינוך לקצינים

שלך : בקשת חופש מידע מיום 1 בדצמבר 2019

1. בקשתך בנושא שבנדון התקבלה בצה"ל והועברה להתייחסות הגורמים המקצועיים. להלן התייחסות צה"ל לבקשתך, לפי סעיפיה.
2. בראשית הדברים, יובהר כי כלל הנתונים שיפורטו להלן ביחס לסעיפים ה' ו-ו' לפנייתך אינם מתייחסים לדרג הסא"ל ומעלה, ולדרג הסרנים ומעלה, שכן פילוחים אלה אינם מצויים בדינו מפאת אפיון המערכת. אלא לדרג הרס"ן ומעלה ודרגי הקצונה עד סרן. זאת, שכן יצירת הנתונים בפילוח המבוקש תעלה לכדי הקצאת משאבים בלתי סבירה.
3. **סעיפים ה(1) ו-ו(1) בפנייתך** – מצ"ב כנספח א' רשימת מכוני החינוך המורשים להשתתף בפעילויות חינוך או הדרכה לקצינים.
4. **סעיף ה(2) בפנייתך** – מצ"ב כנספח ב', טבלה המפרטת את מספר הפעמים שבהם הזמין חיל החינוך תכניות חינוך או הדרכה מהמכונים המפורטים בבקשה בשנים 2018-2019. נבהיר כי הנתונים המצויים בידי צה"ל מתייחסים לכל הפעמים שבהם הוזמנו תכניות חינוך או הדרכה ממכונים אלו בשנים המפורטות, ללא חלוקה לדרגות.
5. **סעיף ה(3) בפנייתך** – מצ"ב כנספח ג', טבלה המפרטת את מספר הפעמים שהוזמנו מרצים (בלבד) לדרג הרס"ן ומעלה מהמכונים המפורטים בבקשה בשנים 2018-2019.
6. **סעיפים ה(4) ו-ו(4) בפנייתך** – לאור העובדה ששמות המרצים לא מתועדים במערכת המידע, הפילוח המבוקש יצריך בדיקה מול מכוני המידע. כן יצוין כי על מנת להעביר מידע חלקי בנושא יהיה על צה"ל לבדוק באופן פרטני מול גורמים רבים האם קיים תיעוד פרטני כלשהו בנושא, פעולה העולה כדי הקצאת משאבים בלתי סבירה. על כן, לא נוכל למסור לידך את המידע המבוקש, זאת בהתאם לסעיפים 8(1) ו-3(3) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק").

7. **סעיפים ה(5) ו-ו(5) בפנייתך -** ההתקשרויות בנושא מנוהלות על-ידי משרד הביטחון, על כן נפנה אותך למשרד הביטחון לקבלת המידע המבוקש, וזאת בהתאם לסעיף 8(5) לחוק.
8. **סעיף ו(2) בפנייתך -** מצ"ב כנספח ד' מספר הפעמים הכולל שבהם הזמין חיל החינוך תכניות חינוך או הדרכה לדרג הרס"ן ומעלה לקצינים מהמכונים המפורטים בבקשה בשנים 2018-2019.
9. **סעיף ו(3) בפנייתך -** מצ"ב כנספח ה' מספר הפעמים שהוזמנו מרצים (בלבד) לדרג הרס"ן ומעלה מהמכונים המפורטים בבקשה בשנים 2018-2019.

בברכה,

סא"ל	מיקה	ליפשיץ
רע"ן		אסטרטגיה
ב/דובר צה"ל והממונה על חופש המידע		בצה"ל

נספח א' – רשימת המכונים שמורשים להעביר תכני חינוך ו/או הדרכה בצה"ל

פארק אריאל שרון	זהות מקום	יש לאן
רטורנו (ע"ר)	חוש"ן	המדרשה באורנים
שיטים (ע"ר)	חינוך במעשה	אל סם
שם עולם (מכון שואה ואמונה - שם עולם לעיון)	יד יצחק בן צבי	אסנט
שמיים (עסק חברתי בע"מ)	יד לשריון - לטרון	בית ברל
אתיקה - פיתוח חשיבה ערכית	יד מרדכי	יד לעד בית עדות מור" ציון-ניר גלים
בשביל החינוך	ישראל כל אחד יכול	בית העצמאות
בית אביחי	מדרשת חיספין	בית התפוצות
קוביית רוטשילד (אוניברסיטת בן גוריון בנגב)	מוזיאון א"י תל-אביב	בית טרזין
הספרייה הלאומית	מוסררה	בית יגאל אלון
מרכז פרס לשלום	מורשת גבעת חביבה	בית לוחמי הגטאות
עמותת נווה מלכישוע	מכון פוירשטיין	בית מורשה
דרך הכפר	מכון רופין (מרכז אקדמי)	כפר עציון
המדרשה למנהיגות ציונית תבור	מליץ (אג" מלי"ץ-המכ" לחינוך יהודי ציוני)	בית קובי (ע"ש קובי איכלבום הי"ד)
בית ספר שדה שער הגיא (רמות שפירא)	העמותה ללימודי טלוויזיה ותקשורת	גבעת התחמושת-מורשת צה"ל
פורום קהלת	מערת הפלמ"ח (משמר העמק קבוץ)	גורם אנושי
הרטמן	מרחבים - ביני"ה	גשר (מפעלים חינוכיים)
בית ספר שדה - שדה בוקר	מרטון יוזמות חינוכיות	דרכי אבות (ירושלים)
מכון הרעות	מרכז הרצל	הליגה נגד השמצה
המכללה למדינאות	מרכז יצחק רבין (לחקר ישראל)	המועצה לישראל יפה
מנהלת עיר עולם-ת"א	מרכז מורשת בגין	המכון הישראלי לדמוקרטיה
מדרשת ליהדות ולימודי א"י מדרשת שומרון (מרכז סיור ולימוד שומרון)	מרכז משמעו"ת (עירית קרית מוצקין)	המכון למורשת בן גוריון
מסע ישראלי חיבור דרך ארץ (ע"ר)	משואה (יד לחברי תנועות הנוער הציוני)	המעורר
המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל	נאות קדומים (בע"מ)	המרכז הישראלי לכבוד האדם
החברה להגנת הטבע	סקיוריטיץ' בע"מ	משכנות שאננים בירושלים בע"מ
I LOVE BASH	עיר דוד(א.ל.ע.ד)	המרכז לניהול ואימון על פי ערכים

אולפן אור	מכון דרייב בע"מ (מצוי הפוטנציאל)	העמותה הישראלית להיסטוריה צבאית (אוני אריאל)
	עתיד במדבר(ע"ר)	הקרן למורשת הכותל המערבי

נספח ב' - מספר הפעמים שהוזמנו תכני חינוך והדרכה

2019	2018	מכון
0	1	המכון הישראלי לדמוקרטיה
114	124	בינ"ה
0	0	המכללה למדינאות
4	4	משכנות שאננים בירושלים (אתיקה)
17	14	הרטמן
אין התקשרות		מרכז טאוב
0	0	פורום קהלת
141	58	עמותת דרייב
10	5	רופין

נספח ג' - מספר הפעמים שהוזמנו מרצים לדרג הרס"ן ומעלה

2019	2018	מכון
0	1	המכון הישראלי לדמוקרטיה
77	62	בינ"ה
0	0	המכללה למדינאות
4	4	המרכז לאתיקה בירושלים
18	15	הרטמן
אין התקשרות		מרכז טאוב
0	0	פורום קהלת
74	5	עמותת דרייב
13	9	רופין

נספח ד' - מספר הפעמים שהוזמנו תכני חינוך עבור דרג הרס"ן ומעלה ממכונים (כלל

הפעילויות)

2019	2018	מכון
0	1	המכון הישראלי לדמוקרטיה
96	89	ביני"ה
0	0	המכללה למדינאות
0	0	משכנות שאננים בירושלים (אתיקה)
17	14	הרטמן
אין התקשרות		מרכז טאוב
0	0	פורום קהלת
6	3	עמותת דרייב
3	0	רופין

נספח ה' - מספר הפעמים שהוזמנו מרצים (בלבד) עבור דרג הרס"ן ומעלה ממכונים

2019	2018	מכון
0	1	המכון הישראלי לדמוקרטיה
65	46	ביני"ה
0	0	המכללה למדינאות
1	0	המרכז לאתיקה בירושלים
18	15	הרטמן
אין התקשרות		מרכז טאוב
0	0	פורום קהלת
6	0	עמותת דרייב
5	0	רופין